

§ 19

Varhaiskasvatuksen laadun seurantamittareiden raportointi

HEL 2021-000549 T 00 01 02

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti merkitä tiedoksi varhaiskasvatuksen laadun seurantamittareiden raportoinnin.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Petteri Räisänen, johtava tietosuunnittelija, puhelin: 310 20349
petteri.j.raisanen(a)hel.fi
Satu Järvenkallas, varhaiskasvatusjohtaja, puhelin: 310 43368
satu.jarvenkallas(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kokoukseen 22.9.2020 kaupunginhallitukselle varhaiskasvatuksen laadun uudelleen arvioinnin ja laadun mittareiden kehittämiseksi lausunnon (§ 231), että varhaiskasvatuksen laadun arvioinniksi tulee kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimesta kehittää kolme mittaria: laatua ja henkilöstön hyvinvointia kuvaava mittari, palvelun laatua arvioiva mittari sekä tasa-arvon toteutumista arvioiva mittari. Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti, että raportointi palvelun laadun, pätevän henkilöstön osuuden ja henkilöstön hyvinvoinnin sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden osalta aloitetaan saatavilla olevaan tietoon perustuen.

Palvelun laatu

Varhaiskasvatuksen palvelun laatua kuvaavia mittareita ovat päiväkotimatkojen pituus julkisella liikenteellä, varhaiskasvatuksen osallistumisaste sekä huoltajien kokonaistyytyväisyys varhaiskasvatukseen.

Kaupungin suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten matka-aika oli keskimäärin noin 11 minuuttia lokakuussa 2020. Ruotsinkielisessä

varhaiskasvatuksessa matka-ajan keskiarvo oli noin 15 minuuttia lokakuussa 2020. Matka-ajat ovat pysyneet samalla tasolla verrattuna edelliseen vuoteen.

Vuonna 2019 1–6-vuotiaiden varhaiskasvatuksen osallistumisaste oli 79 prosenttia. Osallistumisaste on noussut kaksi prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2018.

Vuonna 2019 suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa huoltajien kokonaistyytyväisyys oli 6,3, asteikolla 1-7 (1=eri mieltä, 7=samaa mieltä). Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa luku oli 6,1.

Laatu ja henkilöstön hyvinvointi

Laadun ja henkilöstön hyvinvoinnin seuraamisen mittareita ovat ei-kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien osuus, työssä jaksamista ja työn koettua palkitsevuutta kuvaavat mittarit.

Ei-kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien osuus oli 12 prosenttia lokakuussa 2020. Lokakuussa 2019 luku oli 21 prosenttia. Ei-kelpoisten opettajien osuus on laskenut vuodessa yhdeksän prosenttiyksikköä.

Vuonna 2020 suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa työn palkitsevuutta kuvaava mittari oli 2,9 (1=hyvin vähän, 5=hyvin paljon). Luku on noussut 0,2-yksikköä vuodesta 2018. Vuonna 2020 ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa työn palkitsevuutta kuvaava mittari oli 2,8 (1=hyvin vähän, 5=hyvin paljon). Luku on noussut 0,2-yksikköä vuodesta 2018.

Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa työstressiä kokevien osuus oli 28 prosenttia vuonna 2020. Työstressiä kokevien osuus on laskenut kolme prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2018. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa työstressiä kokevien osuus oli 22 prosenttia vuonna 2020. Työstressiä kokevien osuus on laskenut kuusi prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2018.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutusta kuvaavia mittareita ovat varhaiskasvatuksen positiivisen diskriminaation tuen määrä euroina, tuen määrä suhteessa 1–6-vuotiaisiin sekä kotimaankielisten ja vieras-kielisten 1–6-vuotiaiden varhaiskasvatuksen osallistumisaste.

Positiivisen diskriminaation tuki suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa vuonna 2019 oli 1 300 000 euroa. Tuen määrä oli sama vuonna 2018. Suomenkielisen varhaiskasvatuksen positiivisen tuen määrä suhteessa 1–6-vuotiaisiin suomen- ja muunkielisiin oli 35,9 euroa vuonna 2019. Vuonna 2018 luku oli 35,4 euroa.

Positiivisen diskriminaation tuki ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa vuonna 2019 oli 67 500 euroa. Tuen määrä oli sama vuonna 2018. Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen positiivisen tuen määrä suhteessa 1–6-vuotiaisiin ruotsinkielisiin oli 24,7 euroa vuonna 2019. Luku oli sama vuonna 2018.

1–6-vuotiaiden vieraskielisten varhaiskasvatuksen osallistumisaste oli 72 prosenttia vuonna 2019. Kotimaankielisten 1–6-vuotiaiden osallistumisaste oli 81 prosenttia vuonna 2019. Sekä vieras- että kotimaankielisten osallistumisaste nousi kaksi prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2018.

Pedagogiikalle asetettujen yhteisten tavoitteiden toteutuminen

Pedagogiikalle asetettujen yhteisten tavoitteiden toteutumista seurataan varhaiskasvatuksen auditointien teemojen ja niiden keskeisillä tuloksilla. 2019-2020 toimikauden auditointien teemoja olivat sensitiivinen vuorovaikutus, laaja-alainen ilmiöpohjainen kokonaisuus sekä toiminnasta viestiminen.

Onnistunut sensitiivinen vuorovaikutus näkyi lasten toiminnassa ja dialogissa vanhempien kanssa sekä lapsiläheisyytenä ja leikin kunnioittamisena. Laaja-alaisen ilmiöpohjaisen kokonaisuuden teemat nousivat vahvasti lasten mielikuvitus- ja kokemusmaailmasta ja mielenkiinnonkohteista. Koronan aiheuttaman poikkeuksellisen kevään myötä opittiin käyttämään entistä paremmin digitaalisia välineitä.

Yhteenveto

Laadukkaan varhaiskasvatuspalvelun tuottaminen on Helsingin kaupunkistrategiassa 2017-2021 keskeinen tasa-arvon toteutumista edistävä tekijä. Suurimmassa osassa varhaiskasvatuksen laadun mittareita on tapahtunut positiivista kehitystä.

Palvelun laatua kuvaavissa mittareissa varhaiskasvatuksen osallistumisaste on noussut, mutta kunnallisten päiväkotien matka-ajat ovat pysyneet edellisvuoden tasolla. Päiväkotien matka-aikojen kehittymistä on seurattava alueittain, jotta varmistetaan perheille päiväkotipaikan saaminen läheltä kotia.

Laatu ja henkilöstön hyvinvointi -mittareissa on tapahtunut positiivista kehitystä kaikkien mittareiden osalta.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen mittareissa positiivisen diskriminaation tuen euromäärä on pysynyt samalla tasolla, mutta tuki suhteessa 1-6-vuotiaisiin on noussut suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatusikäisten määrä on laskenut viime vuosina,

mutta samaan aikaan kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien määrä on noussut. Jatkossa positiivisen diskriminaation tuen euromäärää tulee tarkastella suhteessa kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien määrään väestön sijaan, jotta tuen suhteellinen kehitys ilmenee paremmin. Vieraskielisten varhaiskasvatuksen osallistumisaste on noussut, mutta vieraskieliset osallistuvat edelleen kotimaankielisiä harvemmin varhaiskasvatukseen. Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten varhaiskasvatuksen osallistumisastetta tulee nostaa lähemmäksi kotimaankielisten osallistumisastetta.

Pedagogiikalle asetettujen yhteisten tavoitteiden toteutumisessa ei ole saatavilla selkeitä mittareita. Osaksi varhaiskasvatuksen auditointityötä tulisi kehittää konkreettisia mittareita, joilla seurata auditointien tuloksia.

Varhaiskasvatuksen laadullisten erojen tasaaminen eri keinoin on yksi varhaiskasvatuksen keskeisistä kehittämiskohteista. Helsingin kaupunki on mukana pilotoimassa valtakunnallisia laadun arvioinnin työvälineitä ja lisäksi kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on oma laatutyö käynnistynyt elokuussa 2020. Tavoitteena on luoda laadunhallinnalle ja arvioinnille entistä selkeämmät rakenteet, jossa päämääränä on systemaattisesti toteutuva ja toiminnan kehittämistä tukeva kokonaisuus. Varhaiskasvatuksen laadun seurantamittarit ovat osa paikallisen tason arviointia.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Petteri Räisänen, johtava tietosuunnittelija, puhelin: 310 20349
petteri.j.raisanen(a)hel.fi
Satu Järvenkallas, varhaiskasvatusjohtaja, puhelin: 310 43368
satu.jarvenkallas(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Varhaiskasvatuksen aluepäälliköt